

Miquel Barceló: "Que et valorin pel preu és pornogràfic"

Perfil "Jo sempre dic que som català de Mallorca", es presenta Miquel Barceló (Felanitx, 1957). Va viure a Barcelona als anys 80, i en els últims anys havia dividit l'any en tres períodes de 4 mesos que repartia en els seus tres tallers de Mallorca, París i Mali, amb temps de començar i acabar projectes. Prolífic, polèmic per projectes com la cúpula a Ginebra o la catedral de Palma. És tan admirador de Tàpies que té una obra d'ell al capçal del llit, tot i que admet que és poc sexi i que li ha portat alguna discussió amb la seva dona.

CARLES CAPDEVILA | Actualitzada el 19/02/2012 00:00

On pares?

On visc més és a Mallorca. Ara anar a Àfrica és més complicat, vaig una mica al Sudan i l'any passat una mica a Mali, potser estic tres mesos a París, cinc a Mallorca i la resta de temps a l'Himàlaia o a llocs diferents.

A Mali t'és impossible anar-hi?

No m'ho aconsellen gens, perquè a més jo visc en un lloc molt aïllat. Ara un home blanc a Mali és com un lingot d'or... Si s'han pagat sis o vuit milions per un català, per un mallorquí potser en paguen deu! Les dones valen menys perquè aquests suposats islamistes tenien conflictes amb les dones i la menstruació, és com tabú, pecat. A més tinc por que no siguin només aquests rebels sinó qualsevol al·lot el que et segresti... Jo crec que si nosaltres fóssim de Tombouctou o Mopti i tinguéssim vint anys estaríem fent això també, perquè no tenen altra opció.

MIQUEL BARCELÓ : "Que et valorin pel preu és pornogràfic" PERE TORDERA

Què et dóna París?

Jo som de poble i encara necessit l'energia de la ciutat. Havia viscut a Nova York i Barcelona, i París és una ciutat on pots caminar, té moltes llibreries, molts de bars que a mi m'agraden, sempre passen coses i no està de moda. De Barcelona em vaig empenyar molt amb els Jocs Olímpics i tota aquesta cosa, m'agradaven les Rambles on hi havia gent que coneixies.

T'has afrancesat?

Parlo francès i he llegit molt en francès, a més no sé pronunciar la erra i això m'ajuda molt, però ja no en sabia abans d'anar a França. Hi vaig anar perquè allà xerrava i m'entien!

I Àfrica què et dóna?

Tot el que Mallorca era i ja no és ho trobo a Mali: un lligam amb el món molt fort, és molt africà com a concepte, el principal són les relacions amb la gent. No és tant ni el paisatge ni els animals, de fet d'animals hi ha els mateixos que a Mallorca, si hi ha lleons o panteres jo no els veig, deuen estar amagats, hi ha pocs animals i quan n'hi ha la gent se'ls menja!

La paraula intel·lectual t'incomoda?

No sé si m'hi definesc però penso que un pintor d'alguna manera és un objecte de pensament, de coneixement... Sí que ho hauríem de ser, d'intel·lectuals.

Què està passant al món?

M'estranya que no hi hagi respostes, tothom està observant una cosa que cau. Ho he intentat veure des del punt de vista dels més petits, dels més pobres d'Àfrica, dels nepalesos o els tibetans, que sembla que no els afecti però en pateixen les conseqüències igual. No sé si ningú té una resposta però em sorprèn molt, i si la resposta és això dels *indignats* som molt simplistes. Estava acostumat que a França hi havia aquestes anàlisis dels anys setanta, i ara les poques veus que hi havia han callat. Si els pocs pintors que quedem som els que tenim la raó, és que la cosa va molt malament!

Assumeixes el compromís i et mulles.

Fa vint anys que visc a Àfrica i no puc més que assumir aquest compromís d'una manera molt radical. Sé que aquí la gent perd la feina i viu la injustícia de manera brutal, però a Àfrica és una injustícia transversal, des del mapa, la llengua, tot és una imposició, i té una economia que és una broma.

Queden dretes i esquerres?

Jo sempre m'he dit que som d'esquerres, però com deia el poeta: on són?

El final de Zapatero com l'has vist?

Vaig estar molt content del començament de Zapatero quan va fer la llei de matrimoni homosexual, la llei de dependència, era una política progressista, però el final va ser molt agònic, les decisions es prenen en un altre lloc, no a Barcelona ni Madrid. Ha estat fugaç i ha deixat poca cosa, les lleis es poden desfer en un no res. Quan hi ha un govern progressista s'han de fer el màxim de coses possibles per veure si alguna s'aferra, s'empelta.

Ets polèmic perquè ho busques o t'ho trobes?

La cúpula de Ginebra va ser polèmica per coses externes a mi. Vaig acceptar l'encàrrec perquè em feia gràcia fer una obra a les Nacions Unides, un lloc que sempre ha estat neutral, i justament no ho va ser gens, de neutral, va generar una guerra PP-PSOE. I un periodista argentí va dir que queien les estalactites, que hauria estat molt graciós, però no n'ha caiguda mai cap.

Sempre s'acaba parlant del preu.

Que et valorin perquè ets el més car és un poc dur, és molt groller, és com la pornografia, em fa més aviat un poc de fàstic, però miro de portar-ho amb elegància. No em preocupa, i si puc triar m'estim més que les meves obres es venguin i siguin considerades. He estat anys sense que els meus quadres interessessin a ningú, i m'estim més que funcionin. És més problema no tenir èxit que tenir-ne.

Què està passant a Mallorca?

Que hi ha un govern que arrasa amb tot i té una obsessió amb la llengua. Imagina't que han estat capaços de tornar a parlar de mallorquí, menorquí, eivissenc, formenterenc... que això sembla dels anys 60! El pacte de progrés no va aconseguir fer una política més progressista, i ha guanyat el PP gairebé per abandonament, i ara estan legitimats per fer aquestes polítiques ultranacionalistes espanyoles, que són el pitjor.

Com veus els mallorquins? Enfadats, resignats?

És aquesta cosa mallorquina entre indiferència i abaixar el cap, no veig reacció enlloc! I això és molt preocupant, s'assembla un poc al purgatori, que no estàs ni al cel ni a l'infern, estàs com en una mena de llimbs on no passa res.

I la corrupció...

Això sí que no en té, de conseqüències, és un espectacle, són com actors que avui fan de Curro Jiménez i després te fan d'Edison, potser d'aquí uns anys ens tornem a trobar amb els mateixos personatges que ara són jutjats. Mallorca no ha relacionat en Matas amb el partit que governa, i els han tornat a votar! Acollona pensar que no passa res...

No vas a Arco?

No ho segueix gaire, no en faig gaire cas. És com una fira d'animals, hi aniré si em lliguen i m'hi porten en una gàbia. M'estim més anar a altres llocs que a les fires d'art.

Els grans museus aposten per altres gèneres i no la pintura.

No tenen diners, i és veritat que la pintura és una forma d'art minoritària, és un fet, però la categoria de les obres d'art no depèn del mitjà amb què es fabriquin, no es pot condemnar la pintura per la seva natura. A mi la pintura m'agrada per aquesta cosa que té tan ancestral, que ve de la primera forma, i em fa gràcia pensar que es mor, s'assassina o es matarà de diferents maneres. Jo mateix, com Miró, li trobo un cert morbo a la mort de la pintura, i jo penso que és com Dràcula, que mor i ressuscita. La pintura és això, aquesta força i alhora aquesta fragilitat...

Tens molta relació amb artistes?

Sí, anava a veure sovint Tàpies a Barcelona, i m'agradava molt veure com aquests últims anys anava treballant.

S'ha dit que feia de tap d'altres generacions.

A mi no m'ha bloquejat gens, al contrari, és un home que ha obert moltes portes i no crec que n'hagi tancada cap... Hi ha artistes que es deixen tapar solets, cadascú ha de trencar les portes que li semblen. Si una cosa et sembla que et bloqueja, convé passar-hi per sobre.

Et veus amb Mariscal?

Sí, és el meu gran amic de Barcelona dels anys 70 i 80, quan vam anar a Àfrica junts, vam travessar el desert en cotxe, anàvem sols i no duia ni carnet de conduir, vaig aprendre a conduir conduint. Després ell va tornar a fer el Cobi. Jo li deia: "No facis

aquesta cosa *kitsch* ! Queda't aquí que estem de puta mare".

Et consideres descobridor d'artistes?

Descobridor no ho sé pas, però tinc amics artistes molt joves. Algun cop tinc alguna obra molt experimental amb algun artista bastant jove. Ara tinc un projecte del qual no puc parlar, amb animals vius, i treballa amb un artista conceptual pur i dur i em fa gràcia perquè coneix tota una tecnologia que per a mi és desconeguda.

Com treballes?

El que més m'agrada del món és llevar-me sense tenir cap projecte i començar a pintar sense saber què faré. Ho tinc organitzat d'una manera caòtica, amb sales que van des de la ceràmica, guixos, quadres o aquarel·les o quaderns, i vaig voltant fins que trobo un fil per estirar. Fa anys em vaig adonar que treballava molt bé quan tenia una cita amb algú que m'estava esperant, i en el moment que hauria de ser en un altre lloc és quan treballava millor, deu ser una forma animista de sacrifici.

Fas molts autoretrats. Això és narcisisme?

Al començament pintava el pintor pintant però era bastant irònic, era gairebé com un animal per terra damunt del quadre, i ho continuo fent perquè m'agrada el gènere.

De salut com estàs?

Molt bé, sols he tingut la grip. Tenc psoriasi però vaig llegir en una novel·la de Nabókov que la gent que tenen psoriasi no tenen la pesta! Ningú m'ha pogut garantir mai que és veritat però ho trob fantàstic, i he estat amb leprosos i no he agafat lepra... M'ha anat bé.

I de pare, com ho fas?

Sempre ho fas el millor que pots i disfruto molt fent-ho, acabo de tornar d'un viatge amb el meu fill de 16 anys per les Galápagos, era una espècie de premi pel documental amb l'Isaki Lacuesta, i ens ho hem passat beníssim, però això és molt fàcil, el que és difícil és que vagi a escola, que faci els deures, que no fumi porros i es posi a estudiar matemàtiques. La filla té 19 anys i és a París fent belles arts. Els vaig portar molt a Àfrica quan eren molt joves perquè jo tenia una obsessió i no volia que fossin uns nens *pijos* de París, però no sé si veure la misèria més extrema et fa encara més *pijo* o no.

Ets defensor dels toros.

Vaig fer el cartell per a la darrera cursa a la Monumental com a manifest personal, però em vaig negar a firmar el manifest aquell perquè estava redactat fatal i gairebé tot eren senyors de dretes. M'agrada José Tomás però no sóc capaç de convèncer ningú a favor dels toros si això no li agrada. Tinc toros mallorquins a casa, dels vermells, una raça autòctona amb risc de desaparèixer, des de fa vint anys.

També fas matança del porc.

Sí, això també ja està prohibit, però ho solem fer cada 20 de novembre, ens fa molta gràcia la data.

